

OPPILOSHUOLTOSUUNNITELMA

Sisältää:

- Valtakunnallisia linjauksia
- Kuntakohtaisesti kirjoitetut osiot koulukohtaisesta oppilas- ja opiskelijahuoltosuunnitelmasta, jotka koskevat kaikkia kouluja
- Linjauksen koulukohtaisesti täsmennettävistä asioista

Oppilashuoltosuunnitelma on liite opetussuunnitelman lukuun 5.4.5

Sisältää:

1. Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut
2. Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat
3. Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen
4. Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa
5. Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

OPPILASHUOLTO

Oppilashuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä.

Oppilashuoltoa toteutetaan pääsääntöisesti ennaltaehkäisevänä, koko kouluyhteisöä tukevana yhteisöllisenä oppilashuoltona sekä tämän lisäksi yksilökohtaisena oppilashuoltona.

Vihdin oppilashuollon rakenne on kuvattuna tarkemmin Vihdin kunnan opetussuunnitelman luvussa 5.4.

1. Oppilashuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat oppilashuoltopalvelut

Oppilashuollon monialaista työtä koordinoidaan ja kehitetään kiinteässä yhteistyössä esi- ja perusopetuksen, Karviaisen sosiaali-toimen ja terveydenhuollon viranomaisien kanssa.

Lastensuojelulain edellyttämä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sisältää oppilas- ja opiskelijahuollon paikallisia tavoitteita ja toteuttamiseen liittyviä keskeisiä linjauksia ja periaatteita.

Karviainen tuottaa psykologipalveluita, toiminta- ja puheterapiapalveluita, perheneuvolan, nuorisotaseman ja lastensuojelun palveluita. Erikoissairaanhoidon palvelut Karviainen hoitaa ostopalveluina.

Poliisi sekä palo- ja pelastustoimi ovat myös tärkeitä yhteistyökumppaneita hyvinvointiin ja turvallisuuteen liittyvissä kysymyksissä.

Oppilaan siirtyessä perusopetuksesta toiselle asteelle yhteistyötä tehdään lisäksi työ- ja elinkeinotoimiston sekä nuorisopalveluiden kanssa.

Koulukuraattorin, psykologin ja terveydenhoitajan roolit oppilashuoltotyössä ovat tärkeitä. He osallistuvat alueellaan toimivien yksiköiden oppilashuoltoryhmiin ja sekä alueelliseen monialaiseen yhteistyöhön. Kuraattori- ja psykologipalveluiden avulla edistetään yhteisöllistä hyvinvointia ja yhteistyötä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Samalla tuetaan oppilaiden oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.

Kouluterveydenhuollon henkilöstö ja psykologit kirjaavat yksilökohtaisen oppilashuoltotyön säädetysti potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Vastaavasti oppilashuollon kuraattorit kirjaavat asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen.

Kouluterveydenhuolto toteutetaan sisällöltään ja määrältään valtioneuvoston asetuksen mukaisesti suunnitelmallisesti, tasoltaan yhtenäisesti sekä ja yksilölliset tarpeet huomioiden. Vihdissä kuraattori-, psykologi-, ja kouluterveydenhuollon palveluita resursoidaan ja kohdennetaan alueellisen mallin mukaan. Jokaisella alueella toimii edellä

mainittujen ammattikuntien nimetty toimija ja jokaiselle toimijalle kuuluu toiminta-
alueellaan useampi koulu ja päiväkot.

Koulukuraattori - sosiaalisten kysymysten asiantuntija koulussa

Koulukuraattori toimii yhteistyössä oppilaan, hänen huoltajiensa, oppilasryhmien, opettajien, oppilashuollon asiantuntijoiden sekä muiden viranomaisten kuten lastensuojelun kanssa. Koulukuraattori kuuluu koulun henkilökuntaan.

Koulukuraattorin tehtävät voivat liittyä yksittäisen oppilaan tukemiseen, kouluyhteisön hyvinvoinnin edistämiseen tai oppilashuollon yhteistyöhön esimerkiksi seuraavasti:

Yksilöön kohdistuva työ

- Oppilaiden yksilöllinen tukeminen
- Tuen ja ohjauksen tarjoaminen oppilaille koulunkäyntiin, vuorovaikutukseen ja sosiaalisiin suhteisiin liittyvissä tilanteissa
- Perheiden tukeminen kasvatustehtävässä sekä erilaisissa ongelmatilanteissa
- Sosiaalisten selvitysten laatiminen
- Oppilaiden tukeminen koulunkäynnin nivelvaiheissa
- Oppilaan ja perheen ohjaaminen koulun ulkopuolisen tuen piiriin
- Osallistuminen yksilöllisiin monialaisiin asiantuntijaryhmiin
- Kirjallinen työ kuten asiakastyön kirjaaminen asiakaskertomukseen sekä lausuntojen ja yhteenvetojen laatiminen

Kouluyhteisöön liittyvä työ

- Koulu- tai oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistämiseen, kehittämiseen ja seuraamiseen osallistuminen
- Oppilashuollon toimintamallien kehittämiseen osallistuminen
- Ryhmien ja luokkien kanssa työskentely - Kuraattori voi tehdä erilaisia oppimisryhmiä ja luokkia koskevia interventioita ja kartoituksia (esim. koulukiusaaminen, kaverisuhteet, luokan työskentelyilmapiiri)
- Koulun kriisityöhön osallistuminen ja psykososiaalisen tuen tarjoaminen yhteisölle, ryhmille tai oppilaille. [Kuraattori on koulun kriisityössä tärkeässä roolissa.](#)

Yhteistyöhön ja kehittämiseen liittyvä työ

- Koulun tai monialaisen oppilas- ja opiskelijahuoltotyön kehittämiseen, toteuttamiseen ja arviointiin osallistuminen
- Alueelliseen monialaiseen oppilashuoltoryhmätyöskentelyyn osallistuminen
- Osallistuminen yhteisölliseen oppilashuoltoryhmän työskentelyyn
- Koulun opetussuunnitelman laatimiseen osallistuminen
- Koulun tai henkilöstön konsultaatio
- Kodin ja koulun yhteistyö
- Monialainen ja hallintokuntien rajat ylittävä yhteistyö sekä verkostomaisen toimintatavan edistäminen lasten, nuorten ja perheiden tukemisessa
- Oppilashuolto- ja koulukuraattoritoiminnan kehittämiseen sekä muuhun kehittämistoimintaan osallistuminen

Koulukuraattorin asiakastyötä säätelee koululainsäädännön ohella mm. lastensuojelulaki, laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista sekä sosiaalihuoltolaki. Koulukuraattori noudattaa työssään sosiaalityön ammattieettisiä periaatteita.

Koulupsykologi – psyykkisen hyvinvoinnin, psykologisen kehityksen ja oppimisen psykologian asiantuntija

Perusturvakuntayhtymä Karvianen järjestää Vihdin koulupsykologipalvelut erityispalveluyksikön terveyskeskuspsykologien toimesta.

Koululaisten kanssa työskentelevän psykologin työn tavoitteena on auttaa oppilaita koulunkäynnissä sekä edistää heidän kokonaisvaltaista hyvinvointiaan. Psykologi toimii myös mm. vanhempien ja koko kouluyhteisön tukena. Psykologin tapaamiset ovat vapaaehtoisia, luottamuksellisia ja maksuttomia. Psykologi on koulun oppilashuoltoryhmän jäsen ja terveydenhuollon ammattihenkilö. Psykologin vastaanotolle voi myös hakeutua täysin luottamuksellisesti.

Psykologi on perehtynyt lapsen ja nuoren kehitykseen, psyykkiseen ja sosioemotionaaliseen hyvinvointiin sekä oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyviin kysymyksiin. Psykologi pyrkii edistämään oppilaan hyvinvointia ja koulunkäynnin sujumista siten, että mahdolliset oppimisvaikeudet ja muut kehityksen ja hyvinvoinnin riskitekijät sekä tuen tarpeet tunnistetaan ja niihin vastataan tehokkaasti mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Psykologin työ voi ulottua yksittäisen oppilaan tapaamisesta ja hänen tilanteensa selvittelystä koko koulun toimintakulttuurin suunnitteluun osallistumiseen.

Milloin otan yhteyttä psykologiin?

Esimerkiksi jos

- lapsen koulunkäynnin aloittaminen mietityttää (kouluvalmius)
- lapsen kasvuun, kasvatukseen ja kehitykseen tarvitaan neuvoja ja tukea
- oppiminen on vaikeaa esim. mahdollisten oppimisen erityisvaikeuksien vuoksi
- oppilaan keskittyminen tai motivoituminen koulutyöhön on hankalaa
- tunne-elämän asiat huolestuttavat (oppilas on esim. pelokas, suuttuvainen tai alakuloinen)
- lapsi tarvitsee tukea uuteen ympäristöön sopeutumisessa
- koulunkäyntiin tarvitaan erityistä tukea tai muita erityisjärjestelyjä

Vanhemmat voivat ottaa suoraan yhteyttä psykologiin. Tuen tarve voi tulla esille myös oppilaan itsensä, yksittäisen opettajan kautta tai monialaisen asiantuntijaryhmän kautta.

Miten psykologi työskentelee?

- keskustelut oppilaan ja vanhempien kanssa
- keskustelut opettajien kanssa ja yhteistyö oppilaan tarvitseman tuen suunnittelussa
- oppituntien seuraaminen osana psykologista tutkimusta tai opettajan konsultointia
- psykologisten tutkimusten, arvioiden, selvitysten ja lausuntojen laatiminen
- vanhempien kanssa sovittu yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa
- osallistuminen psykologian alan asiantuntijana oppilashuoltoryhmän toimintaan.

Työskentelyn kesto voi vaihdella yksittäisestä keskustelusta pitempiaikaiseen tukikontaktiin.

Psykologin ja vanhempien yhteistyö

Psykologien työhön kuuluu oleellisena osana yhteistyö vanhempien kanssa. Lapsen tilanteen ja tarpeiden ymmärtämiseksi sekä hänen mahdollisesti tarvitsemansa tuen suunnittelemiseksi on tärkeää saada vanhemmilta tietoa lapsen aiemmasta kehityksestä, koulunkäynnistä ja perheen tilanteesta. Psykologisten tutkimusten ja tukitoimien tarpeesta neuvotellaan aina ensin vanhempien kanssa. Samoin koulunkäyntiin liittyvät päätökset tehdään yhteistyössä vanhempien kanssa. Psykologinen tutkimus ei itsessään johda tai sido mihinkään toimenpiteisiin, vaan sen avulla vanhemmat ja opettaja saavat tärkeää tietoa lapsesta koulunkäynnin tueksi.

Kouluterveydenhoitaja – ennalta ehkäisevän terveydenhuollon asiantuntija

Kouluterveydenhoitaja on ennaltaehkäisevän terveydenhuollon asiantuntija, joka osallistuu sekä yhteisölliseen että yksilökohtaiseen oppilashuoltotyöhön. Kouluyhteisön tasolla terveydenhoitaja tuo terveydenedistämisen näkökulman oppilashuoltotyöhön ja käy läpi terveystarkastusten tuottamat tulokset yhteisötasolla oppilashuollossa. Yksilötasolla terveydenhoitaja osallistuu oppilaiden tukitoimien suunnitteluun terveydenhuollon asiantuntijana kutsuttaessa. Terveydenhoitaja osallistuu myös sovitusti vanhempainiltoihin ja teematapahtumiin. Terveydenhoitaja vastaa omalta osaltaan koulun terveellisyden ja turvallisuuden tarkastuksista ja kriisityöhön liittyvistä tehtävistä.

Kouluterveydenhuoltoon ei sisälly varsinaista sairaanhoitoa, lukuun ottamatta koulussa äkillisesti sairastuneiden tai tapaturmaan joutuneiden ensiapua ja hoitoa. Oppilaan terveyden ja sairauden hoitoon tarvittavan tuen ja seurannan järjestämisestä sovitaan aina yksilöllisesti huoltajien ja koulun muun henkilöstön kanssa yhteistyössä. (Opiskeluterveydenhuolto sen sijaan sisältää opiskelijan terveyden -ja sairaanhoitopalvelut) Tapaturmien ennalta ehkäisyyn, ensiavun ja hoitoonohjauksen toiminnasta kerrotaan jäljempänä.

Kouluterveydenhuollossa toimivien terveydenhoitajien ja lääkäreiden työn sisältöä ohjaa valtioneuvoston asetus neuvolatoiminnasta, koulu- ja opiskeluterveydenhuollosta sekä lasten ja nuorten ehkäisevästä suun terveydenhuollosta. Asetuksella säädellään mm. terveystarkastusten ja terveysneuvonnan sisältöä ja määrää.

Oppilaiden terveystapaamiset toteutetaan vuosittain tapahtuvilla terveystarkastuksilla ja ryhmämuotoisella terveysneuvonnalla. Vuosiluokilla 1, 5 ja 8-9 (15 v.) tarkastukset toteutetaan asetuksen mukaisesti ns. laajoina terveystarkastuksina. Karviaisen kouluterveydenhuollossa osana 15 -vuotiaan laajaa tarkastusta on 7. luokan terveystarkastus. 7-luokkalaisten tarkastukseen kutsutaan vanhemmat mukaan, jolloin huomioidaan koko perheen hyvinvointi.

Toimintamalli oppilaan sairastuttua vakavasti on kirjattu kunnan opetussuunnitelman liitteeseen.

Terveystarkastukseen sisältyy aina yksilöllinen lapsen, nuoren ja perheen kehitysvaiheen mukainen terveysneuvonta. Terveysneuvonnan aiheita ovat esimerkiksi liikunta, ravitsemus, painonhallinta, lepo, hygienia, suun terveys, tapaturmat, väkivalta, media, seksuaaliterveys, infektiot, päihteet, mielenterveys, koulunkäynti, ihmissuhteet ja vapaa-ajanvietto. Terveysneuvonta tukee oppilaan ja perheen kehitystä ja terveyttä.

Koululääkäri – ennaltaehkäisevän terveydenhuollon lääketieteellinen asiantuntija

Lääkäri osallistuu laajoihin terveystarkastuksiin, jotka tehdään 1., 5. ja 8-9 (15 v.) luokan oppilaille. Lääkäreiden kanssa tehdään yhteistyötä myös oppilashuoltotyöhön liittyvissä asioissa.

Koulukohtainen kuvaus seuraavista palveluista:

- kouluterveydenhuolto
- kuraattori- ja psykologipalvelut

Oppilaalle tulee järjestää henkilökohtainen keskustelumahdollisuus koulukuraattorin tai koulupsykologin kanssa viimeistään seitsemäntenä koulun työpäivänä sen jälkeen kun oppilas on tätä pyytänyt. Kiireellisissä tapauksissa samana tai seuraavana työpäivänä. Psykologi/ kuraattori harkitsee tapauskohtaisesti asian kiireellisyyden.

Koulukuraattoreilla ja psykologeilla on omat osaamisalueensa, mutta akuuteissa tilanteissa molemmilla on kyky ottaa kiireellinen oppilasta koskeva asia hoidettavakseen ja tarvittaessa eteenpäin ohjattavaksi. Lastensuojelullisissa huolissa arvioidaan yhteydenoton tarve lastensuojeluun.

2. Yhteisöllinen oppilashuolto ja sen toimintatavat

Seuraavassa valtakunnalliset osiot on kirjattu mustalla ja kuntakohtaiset punaisella

Oppilashuolto on tärkeä osa perusopetuksen toimintakulttuuria. Yhteisöllisessä oppilashuoltotyössä seurataan, arvioidaan ja kehitetään koulu yhteisön ja oppilasryhmien hyvinvointia. Lisäksi huolehditaan koulu ympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä. Yhteisöllisten toimintatapojen kehittämisessä tehdään yhteistyötä

oppilaiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Oppilaiden ja huoltajien osallisuus ja kuulluksi tuleminen on yhteisöllisessä oppilashuollossa tärkeää ja hyvinvointia vahvistavaa. Oppilaiden osallisuuden edistäminen on opetuksen järjestäjän tehtävä. Oppilashuolto luo koulu yhteisössä edellytyksiä yhteenkuuluvuudelle, huolenpidolle ja avoimelle vuorovaikutukselle. Osallisuutta lisäävät toimintatavat edesauttavat myös ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskelu ympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja henkilökunnan turvallisuuden varmistaminen kaikissa tilanteissa. Rauhallinen ilmapiiri edistää työrauhaa. Koulun järjestyssäännöt lisäävät koulu yhteisön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja sisäistä järjestystä. Opetuksen järjestäjä laatii suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä osana koulu kohtaista oppilashuoltosuunnitelmaa. Opettaja tai rehtori ilmoittaa koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta tilanteeseen osallistuneiden huoltajille.

Koulurakennuksesta sekä opetustiloista ja -välineistä huolehtiminen ylläpitää ympäristön terveellisuutta ja turvallisuutta. Koulu yhteisöllä on yhtenäiset toimintatavat eri oppimisympäristöissä tapahtuvaa opetusta ja välitunteja varten. Eri oppiaineiden opetukseen laadittuja turvallisuusohjeita noudatetaan. Opetuksen järjestäjä varmistaa, että oppilaan oppimisympäristö myös työelämään tutustumisen aikana on turvallinen. Koulu ympäristön terveellisuutta ja turvallisuutta sekä koulu yhteisön hyvinvointia edistetään ja seurataan jatkuvasti. Niitä arvioidaan kolmen vuoden välein toteutettavissa tarkastuksissa. Turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös koulukuljetuksia, tapaturmien ennaltaehkäisyä ja tietoturvaluutta koskevat toimintatavat.

Koulu kohtaisen, yhteisöllisen, oppilashuoltoryhmän toimintatavat ja käytännöt

Koulussa toimii yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, joka on monialainen. Se tekee yhteistyötä myös alueellisen monialaisen oppilashuoltoryhmän kanssa ja tarvittaessa, tilanteen niin vaatiessa, konsultoi asiantuntijoita.

Koulun yhteisölliseen oppilashuoltoryhmään kuuluvat :

- rehtori, muut henkilöt (esim. erityisopettaja, opinto-ohjaaja, luokanopettaja) koulu kohtaisesti valitut jäsenet

sekä:

- kuraattori
- psykologi
- terveydenhoitaja

Yksittäisen oppilaan tai tietyn oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi kootaan yksilöllinen / tapauskohtainen monialainen asiantuntijaryhmä. Asiantuntijaryhmän jäsenillä on oikeus käyttää saamiaan salassa pidettäviä tietoja oppilashuoltotyöhön liittyvään tehtävään.

Yhteistyö koulun ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen kanssa yhteisöllisen oppilashuollon kehittämisessä

Koulun kuvaus:

Yhteistyö oppilaan ohjauksessa, koulutuksen siirtymävaiheissa sekä jatko-opintojen suunnittelussa

Kasvatus- ja opetushenkilöstön tulee huolehtia siitä, että lapsen ja nuoren opinpolku muodostaa selkeän, yhtenäisen jatkumon ja oppilaan tarvitsema tuki jatkuu eri siirtymävaiheissa aukottomasti ja mahdollisimman yhtenäisenä siirtymävaiheiden yli.

Yksilökohtaisen oppilashuollon salassa pidettävät tiedot voidaan siirtää esiopetuksesta alkuopetukseen huoltajalta pyydettävällä yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella. Perusopetuksessa ja perusopetuksesta toiselle asteelle siirryttäessä salassa pidettävät tiedot voidaan siirtää oppilaan, ja tarvittaessa huoltajan (tämä on suositeltavaa/ yleinen käytäntö, mitä nuoremasta lapsesta on kysymys), yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella.

Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle. Tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.

Siirtymävaiheita ovat mm.

- varhaiskasvatuksesta esiopetukseen
- esiopetuksesta alkuopetukseen
- kuudennelta seitsemännelle luokalle
- perusopetuksesta toiselle asteelle
- tehostetun ja erityisen tuen tuomat muutokset
- kun oppilas muuttaa kunnan sisällä koulusta toiseen
- sairaalaopetuksen ja oman koulun välillä
- siirtyminen kuntien välillä
- siirtyminen kotiopetukseen

Sekä lähettävä että vastaanottava taho vastaavat siirtymävaiheysteistyön toteutumisesta.

Esiopetuksen ja alkuopetuksen siirtymävaihe ja yhteistyö:

Perusopetus toimii yhteistyössä esiopetuksen kanssa. Alueellisesta yhteistyöstä sovitaan monialaisessa oppilashuoltoryhmässä. Koulujen toimintasuunnitelmissa tarkennetaan vuosittain koulun ja esiopetuksen yhteistyön teemat ja muodot (esimerkiksi yhteiset tapahtumat, teemat, opettajavaihdot, oppilasvierailut, kummitoiminta). Esiopetusvuoden aikana esioppilaita tutustutetaan kouluun ja opettajiin. Myös joustavia opetusjärjestelyjä voidaan toteuttaa esi- ja alkuopetuksen välillä.

Esiopetusvuoden aikana tiivistyy myös yhteistyö kiertävän alueellisen erityislastentarhanopettajan sekä koulun osa-aikaisen erityisopettajan kanssa. Opetuksen järjestämiseksi tarvittava tieto siirretään esiopetuksesta alkuopetukseen

nivelyhteistyöpalaverissa. Päiväkodin johtaja ja rehtori vastaavat siirtymävaiheysteistyöstä.

Esi- ja alkuopetuksen siirtymävaiheessa toimitaan kolmella eri tasolla:

- valmistetaan lasta tulevaan koulun alkamiseen
- huomioidaan huoltajien osallisuus siirtymävaiheessa
- huolehditaan tarvittavan lasta koskevan pedagogisen ja opetuksen järjestämisen kannalta tarpeellisen tiedon siirtyminen esiopetuksesta kouluun.

Kouluvalmiuden arvioimisprosessissa tehdään oppilashuollollista yhteistyötä, johon liittyvät esiopetuksen henkilökunta, alueellinen erityislastentarhanopettaja, psykologi ja terveydenhoitaja ja kutsuttaessa terapeutit. Yksittäisen lapsen asiaa käsiteltäessä mukana on myös huoltaja. Mikäli lapsen tarve edellyttää poikkeamista säädetystä oppivelvollisuuden aloittamisvuodesta, huoltajat täyttävät hakemuksen koulunkäynnin poikkeuksellisesta alkamisajankohdasta siihen erikseen tarkoitettulla lomakkeella. Hakemusta täydennetään asiantuntijalausunnoilla tai muilla tarpeellisilla lasta koskevilla asiakirjoilla. Pedagoginen sihteeri tekee asiasta hallintopäätöksen.

Esiopetuksesta alkuopetukseen lähettävä lastentarhanopettaja huolehtii siitä, että lapsella on tarvittaessa kirjattuna Wilmaan pedagoginen arvio/pedagoginen selvitys tuen järjestämiseksi ja tehostetun tuen oppimissuunnitelma tai erityisen tuen henkilökohtaisen opetuksen järjestämistä koskeva suunnitelma. Tarvittavan tiedot tulee olla vastaanottavan tahon käytettävissä huhtikuun alueellisen monialaisen työryhmän kokouksessa, viimeistään esiopetuksen päättyessä toukokuussa. Mikäli lapsi saa esiopetusvuoden aikana erityistä tukea, tuen tarpeen jatkuminen arvioidaan viimeistään 2. luokan kevätlukukaudella ja aina lapsen tuen tarpeen muuttuessa

Erityislastentarhanopettajan ja erityisopettajan työn laajentaminen yli oman sektorin esiopetuksesta kouluun ja koulusta esiopetuksen puolelle tukevat pedagogisen jatkumon muodostumista ja näin vahvistaa tukea opinpolun alkuvaiheessa.

Toimintatapoja edellä kuvattujen hyvien käytänteiden lisäksi :

- Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö arjessa
- Lasten vierailut
- Opettajien vierailut
- Oppilashuoltoryhmän tuki
- Koulun oppilashuoltoryhmän (tai osan siitä) vierailut esiopetuksessa
- Tiedon siirto 1-luokkien muodostamisen avuksi
- Tieto tulevista ekaluokkalaisista rehtorille luokkien muodostamista varten
- Pedagogiset siirtopalaverit
- Esiopetussuunnitelman siirtäminen alkuopetukseen
- Lastentarhanopettajan ja 1-luokanopettajan tapaamien
- Erityisopettajan ja erityislastentarhanopettajan (erityislastentarhanopettaja = elto, alueellinen elto = aelto, kiertävä elto = kelto) työskentely jatkumon turvaamiseksi yli oman sektorin
- Tarvittaessa yksilöllisesti järjestetty tutustuminen tulevaan kouluun.
- Ensimmäisen luokan syksyn palautekeskustelut esiopetuksen ja perusopetuksen välillä.

Kuudennen ja seitsemännen luokan siirtymävaihe:

Oppilaan jatkaessa opiskelua seitsemännellä luokalla yhtenäiskoulussa opetuksen järjestämiseksi tarvittava tieto siirtyy saumattomasti ja oppimisympäristö on oppilaalle entuudestaan tuttu. Mikäli oppilas vaihtaa koulua seitsemännellä luokalla, siirretään oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta tarpeellinen tieto uuteen kouluun. Huoltajalle tiedotetaan tästä käytännöstä

Toimintatapoja:

- Vastaanottavan yläkoulun osa-aikainen erityisopettaja, oppilaanohjaaja ja kuraattori sopivat tapaamisen kuudennen luokan luokanopettajan kanssa opetuksen järjestämistä koskevien tarpeellisten tietojen siirtämiseksi.
- Yläkoulun oppilashuoltoryhmä siirtää tarvittavat tiedot luokanohjaajalle.
- Luokanohjaaja siirtää tarvittavat tiedot kaikille oppilasta opettaville aineenopettajille.
- Kuudennen luokan oppilaille ja huoltajille järjestetään tutustumiskäynti tulevaan yläkouluun.
- Pedagogiset siirtopalaverit ja pedagogisten asiakirjojen sekä muiden asiantuntijalausuntojen siirtäminen.
- Tiedot välitetään hyvissä ajoin keväällä ja oppilasta koskevat asiakirjat toimitetaan vastaanottavalle rehtorille 10.6. mennessä

Perusopetuksen ja toisen asteen opiskelun siirtymävaihe ja jatkoseuranta:

Oppilaan opiskeluolosuhteissa tapahtuu suuria muutoksia yläkouluun siirryttäessä. Mikäli 8. luokan aikana herää huoli oppilaan pärjäämisestä tulevassa siirtymävaiheessa, on tärkeää ohjata oppilas tuen piiriin, jotta tarvittava tuki saadaan järjestetyksi ajoissa.

Yhdeksännen luokan talvella oppilas täyttää yhdessä huoltajansa kanssa luvan tiedonsiirtoon perusopetuksesta toiselle asteelle. Lomake palautetaan oppilaanohjaajalle. Luvan saatuaan oppilaanohjaajat, kuraattorit ja erityisopettajat siirtävät opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toisen asteen oppilaitokseen lukioon tai ammatilliseen oppilaitokseen.

Keväällä, yhteishakuprosessin aikana, informoidaan oppilaita kouluissa heinäkuun täydennyshausta ja elokuun jälkihausta. Täydennys – ja jälkihauissa oppilaille on mahdollisuus hakea eri aloilta täyttämättä jääneitä koulutuspaikkoja.

Oppilaan seuranta jatkuu vielä perusopetuksen jälkeen (Kouluta –järjestelmän avulla). Nuorisoaseman työntekijät auttavat opiskelujen taitekohdassa olevia nuoria.

Siirtymiset sairaalaopetuksen ja oman koulun välillä:

Nivelvaiheen toimenpiteet ja seuranta harkitaan tapauskohtaisesti. Siirtoneuvotteluun kutsutaan siirtymän kannalta olennaiset henkilöt. Nivelvaiheen toimenpiteisiin kuuluvat tarvittaessa siirtoneuvottelu, vierailu omassa koulussa, oman opettajan/avustajan vierailu/kouluttaminen sairaalakoulussa sekä huoltajien suostumuksella asiakirjojen siirtäminen tai/ja seurantaneuvottelun sopiminen. Vastaanottavan ryhmän ja koulun valmisteleminen oppilaan siirtymiseen sovitaan aina yhteistyössä oppilaan perheen kanssa.

Siirtyminen kuntien välillä:

Oppilaan (koskee alle 18 –vuotiasta) siirtyessä toiseen kuntaan huolehditaan siitä, että oppilaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot siirretään viipymättä uuteen kuntaan opetuksen järjestäjälle. Kaikki oppilasta koskevat asiakirjat toimitetaan koulutoimistoon. Koulutoimisto huolehtii tiedon siirtämisestä uuteen kuntaan. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä. Uuden oppilaan tullessa kuntaan rehtori huolehtii, että oppilas tulee mahdollisimman pian kirjatuksi oppilashuoltojärjestelmään.

Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa

Kouluterveydenhuollolla tarkoitetaan terveydenhuoltolain (1326/2010) 16 §:n mukaista kouluterveydenhuoltoa ja opiskelu huollolla lain 17 §:n mukaista opiskeluterveydenhuoltoa. Koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoa toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri.

Terveydenhuoltolain mukaisilla koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palveluilla edistetään ja seurataan oppilaitos yhteisön hyvinvointia sekä opiskelu ympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 8 §)

Kouluterveydenhuolto auttaa koulun henkilöstöä tunnistamaan tehokkaammin oppilaiden varhaisen tuen tarpeet sekä antaa mahdollisuuden ohjata jatkohoitoon ja tutkimuksiin sekä tukea vanhempien ja huoltajien hyvinvointia ja kasvatustyötä.

Koulu ympäristön terveellisuuden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin eteen tehdään päivittäin työtä koulun arjessa. Edellä mainittuja asioita edistetään osana yhteisöllistä ja yksilökohtaista oppilashuoltoa. Koulu yhteisön hyvinvointi sekä oppimisympäristön terveellisyys ja turvallisuus ovat oppilaan terveyden edistämisen ja hyvinvoinnin kannalta tärkeitä, kuten myös välillisesti edellytyksenä tulokselliselle oppimiselle.

Koulu ympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämiseksi tehdään tarkastuksia. Tarkastus on tehtävä yhteistyössä oppilaitoksen ja sen oppilaiden tai opiskelijoiden, koulu- ja opiskeluterveydenhuollon, terveystarkastajan, henkilöstön työterveyshuollon, työsuojeluhenkilöstön ja tarvittaessa muiden asiantuntijoiden kesken. Tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamista on seurattava vuosittain Asetus 338/2011 12§ 17.9.2013

Koulu ympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastukset toteutetaan monialaisesti, joko konkreettisesti yhdessä tekemällä tai kokoamalla yhteen eri tahoilta kertynyt tieto (kouluterveyskyselyjen, hyvinvointiselvitysten, sisäilmatutkimusten, työhyvinvointitutkimusten, pelastustoimen tarkastusten yms. tulokset) edellä mainittujen tekijöiden edistämiseksi.

Koulu yhteisön turvallisuutta edistetään opetussuunnitelman edellyttämällä tavalla. Poliisi on antanut kouluille toimintaohjeet ulkopuolisen uhkatilanteen varalta (pommiiuhka, väkivallan uhka). Opetussuunnitelmaa täydentää kunnassa Kriisi- ja turvallisuussuunnitelma.

Koulukohtainen osuus:

Yhteistyö terveysneuvonnan ja terveystiedon opetuksen välillä

Koulujen terveysneuvontaa toteutetaan yhteisöllisesti, yksilöllisesti ja ryhmässä. Neuvontatyöhön osallistuvat kouluterveydenhuolto, koulun terveystiedon opettajat ja muut yhteistyötahot sopimuksen mukaan

Terveysneuvonta:

Terveysneuvontaa on toteutetaan yksilöllisen tarpeen ja kehitysvaiheen mukaisesti yhteistyössä yksilön ja perheen kanssa siten, että se tukee tiedon soveltamista käytäntöön ja vastuun ottamista omasta terveydestä. Terveysneuvonta sisältää näyttöön perustuvaa tietoa. Terveysneuvonta voidaan toteuttaa yksilöllisesti, ryhmässä ja yhteisöllisesti.

Terveysneuvonnan tukee vanhemmaksi kasvamista ja parisuhdetta sekä edistettävä perheen sosiaalista tukiverkostoa. Sillä tuetaan myös yksilön ja hänen perheensä terveyden, mukaan lukien mielenterveyden, sekä psykososiaalisen hyvinvoinnin edistämistä vähintään seuraavilla alueilla:

- 1) kasvu sekä psykososiaalinen ja fyysinen kehitys;
- 2) ihmissuhteet, lepo ja vapaa-aika, median merkitys terveyden ja turvallisuuden kannalta, ergonomia, ravitsemus, liikunta, painon hallinta, suun terveys sekä seksuaaliterveys mukaan lukien raskauden ehkäisy;
- 3) lähi- ja parisuhdeväkivallan, tapaturmien sekä tupakoinnin, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäisy;
- 4) kansallisen rokotusohjelman mukaiset rokotukset ja infektioiden ehkäisy;
- 5) soveltuvin osin sosiaaliturva ja sosiaali- ja terveystyöpalvelut.

Oppilaan terveysneuvonnan on tuettava ja edistettävä itsenäistymistä, opiskelukykyä, terveellisiä elämäntapoja sekä hyvää kuntoa ja mielenterveyttä sekä ehkäistävä koulukiusaamista.

Oppilaan seksuaalista kypsymistä ja kehitystä tukeva neuvonta on sisällytettävä terveysneuvontaan ja terveystarkastuksiin lapsen ja nuoren kehitysvaihetta vastaavasti. Neuvonta raskauden ehkäisystä ja muu seksuaaliterveysneuvonta kuuluvat kouluterveydenhuollon palveluihin. Neuvontaa voi järjestää myös muiden palvelujen osana. (Kouluterveydenhuoltoasetus)

Koulun terveystieto:

Opetuksen tarkoituksena on edistää oppilaiden terveyttä, hyvinvointia ja turvallisuutta tukevaa osaamista. Opetuksen lähtökohtana on terveyden ymmärtäminen fyysiseksi, psyykkiseksi ja sosiaaliseksi toimintakyvyksi. Opetuksessa kehitetään tietoja ja taitoja terveydestä, elämäntavasta, terveystottumuksista ja sairauksista sekä kehitetään valmiuksia ottaa vastuuta ja toimia oman sekä toisten terveyden edistämiseksi.

Kouluterveydenhuollon työntekijät voivat osallistua kutsuttaessa ja mahdollisuuksien mukaan erilaisiin koulun terveyttä edistäviin teemapäiviin sekä tarvittaessa koulun terveystiedon opetukseen. Hyvinvointia edistävien ryhmien/ kerhojen pitäminen koululla on myös mahdollista (resurssien salliessa).

Järjestyssäännöt on kuvattu koulun toimintasuunnitelman luvussa 2. Järjestyssäännöt käydään läpi oppilaiden ja huoltajien kanssa.

Lähtökohtaisesti koulujen tavoitteena on vähentää häiriökäyttäytymistä mm. lisäämällä yhteisöllisyyttä ja oppilaiden osallisuutta sekä vaikutusmahdollisuuksia koulun arkeen. Jokaisessa koulussa ja oppilaitoksessa tulee olla oppilas- tai opiskelijakunta, jota on kuultava ennen tärkeiden opiskelijoiden asemaan vaikuttavien päätösten tekemistä.

Jokaisella oppilaalla on oikeus rauhalliseen ja häiriöttömään työskentelyyn. Toisten työskentelyn tahallinen häiritseminen on kiellettyä. Jokaisella oppilaalla on velvollisuus saapua oppitunnille ajoissa, ettei muiden oppilaiden työskentely häiriinny. Sopimattomasta käyttäytymisestä esim. oppitunnilta myöhästymisistä ja luvattomien esineiden tuomisesta kouluun tulee merkitä Wilmaan. Koulun rehtori tai opettaja ilmoittaa aina tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajille. Oppilaalle järjestetään tarvittaessa oppilashuollollista tukea.

Oppilaan tulee huolehtia yhteisistä tiloista ja välineistä siivoamalla työnsä jäljet sekä ilmoittamalla havaitsemistaan vahingoista välittömästi opettajalle. Oppilaalla on velvollisuus vastata aiheuttamistaan vahingoista. Oppilas voidaan myös velvoittaa kasvatuksellisessa tarkoituksessa siistimään aiheuttamansa sotku. Opettajalla ja rehtorilla on toimivalta tarkastaa oppilaan tavarat koskien esineitä, joiden hallussapito on laissa kielletty tai muutoin vaarallisia esineitä tai aineita ja joiden kouluun tuomiseen ei ole hyväksyttävää syytä. Toimivaltaan sisältyy lupa ottaa haltuun vaaralliset esineet ja aineet.

Koulun käytännöt:

Oppilaan poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Koulun opettajat seuraavat säännöllisesti oppilaiden poissaoloja ja merkitsevät ne sähköiseen Wilma -järjestelmään päivittäin. Poissaolojen kirjaamisesta vastaa luokanopettaja/luokanvalvoja tai luokan ohjaaja. Runsaat poissaolot saattavat olla merkki oppilaan tuen tarpeesta. Jos oppilas on luvatta poissa tai poissaoloja (selvitettyjäkin) kertyy paljon, tai niitä on säännöllisesti, seuraa asiasta kasvatuskeskustelu oppilaan kanssa. Opettaja on myös yhteydessä kotiin ja selvittää asiaa. Tarvittaessa myös huoltaja kutsutaan kasvatuskeskusteluun. Tilanteen mukaan oppilasta ohjataan kouluterveydenhuoltoon, koulukuraattorille tai muihin oppilashuollon tukipalveluihin. Koululta ollaan tarvittaessa yhteydessä myös sosiaalitoimeen (lastensuojeluilmoitus), mikäli oppivelvollisuutta ei hoideta.

Poissaoloihin puuttumisen tarkoituksena on päästä mahdollisimman varhain tarttumaan poissaolojen taustalla oleviin syihin yhdessä oppilaiden, huoltajien ja tarvittaessa viranomaisverkostojen kanssa. Pitkittyneet poissaolot voivat hankaloittaa opinnoissa etenemistä, vaikuttaa oppilaan kaverisuhteisiin ja pahimmillaan lisätä syrjäytymisen riskiä.

Oppilaan tehtävänä on huolehtia koulunkäynnistä työjärjestyksen mukaisesti ja huoltajan tulee ilmoittaa heti aamulla alakoulussa luokanopettajalle ja yläkoulussa luokanvalvojalle Wilma-viestillä, tekstiviestillä tai puhelimitse, mikäli oppilas on sairaana ja poissa koulusta. Lupa muihin poissaoloihin tulee anoa koulusta etukäteen.

Poissaolojen aikana oppilaan velvollisuus on selvittää tehtäväksi annetut läksyt ja huolehtia niiden tekemisestä.

Koulun käytäntö:

Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus
Tapaturmien ehkäisyssä kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden huomioiminen on ensisijaista. Koulutapaturmia seurataan, arvioidaan ja niistä kertynyttä tietoa hyödynnetään tapaturmien ehkäisyssä. Koulun henkilöstöä tiedotetaan kouluilla (mm. kriisisuunnitelman avulla), miten tapaturmatilanteissa toimitaan ja miten tiedotus hoidetaan.

Kouluilla on tarkoituksenmukainen ensiapuvälineistö ja henkilökunnassa on ensiaputaitoisia henkilöitä. Jos koululla on terveydenhoitaja paikalla, voi hän arvioida/ suorittaa tarvittavat toimenpiteet tai ohjata oppilaan jatkohoitoon.

Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen

Vihdin kouluilla lasten- ja nuorten päihteiden käytön ennalta ehkäisevässä työssä on keskeisenä perustana kodin ja koulun välinen yhteistyö, nuorisopalveluiden järjestämä Kantti kestää -ohjelma ja kaikkia kouluja koskevaan kriisisuunnitelmaan kirjatut yhteistyömallit. Koulun tavoitteena on päihteettömyyden ja terveiden elämäntapojen tukeminen, hyvien mallien antaminen elämään ja asiallinen tiedottaminen päihteiden käytön vakavuudesta. Tavoitteita ovat myös päihteiden käytön aloittamisen lykkääminen ja valmiudet torjua päihteet kokonaan.

Tarkemmat toimintamallit päihteiden käytön ehkäisyyn, ennalta ehkäisevään päihdetyöhön tai akuutin päihtymis-/huumetilanteen hoitamiseen on kirjattu kriisisuunnitelmaan.

Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet

Vihdin kunnan koulukuljetusperiaatteet ja koulukuljetusopas löytyvät Vihdin kunnan nettisivuilta www.vihti.fi/palvelut/koulut. Lisäksi koulut lähettävät tiedotteita kuljetusjärjestelyistä ja kuljetuksiin liittyvistä asioista sähköisen Wilma –järjestelmän kautta. Säännöistä keskustellaan yhdessä oppilaiden kanssa ja heitä opastetaan turvalliseen liikennekäyttäytymiseen yhteistyössä huoltajien kanssa.

Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa löytyy kunnan opetussuunnitelman liitteenä olevasta kriisi- ja turvallisuussuunnitelmasta

Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä siihen puuttuminen kuuluu kaikille koulu yhteisössä työskenteleville. Tilanteiden raportoimisesta sivistyskeskus ohjeistaa kouluja. Ne voivat olla suoraa tai epäsuoraa, sanallista tai fyysistä voimankäyttöä tai sosiaalista manipulointia, joka loukkaa ihmisen fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista itsemääräämisoikeutta. Hyvinvointia ja osallisuutta edistävällä koulun toimintakulttuurilla ehkäistään väkivaltaa, kiusaamista ja häirintää. Oppilaskunta- ja tukioppilastoiminta sekä

mahdolliset Verso- ja Kiva koulu –toiminnot lisäävät suvaitsevaisuutta ja toisen ihmisen huomioimista.

Kunnan opetussuunnitelmaa täydentävään Kriisi- ja turvallisuussuunnitelmaan on kirjattu organisaatiomallit, toimintaohjeet ja tiedotusohjeita em. tilanteisiin.

Jokaisessa koulussa toimii oppilashuoltoryhmä tai muu erikseen nimetty *kriisiryhmä*, jonka rehtori kutsuu koolle kriisitilanteissa. Kouluilla on myös koulukohtaiset *kriisisuunnitelmat*. Kriisisuunnitelma tarkoittaa etukäteen valmisteltua toimintamallia, jonka avulla voidaan vakavan kriisitilanteen sattuessa toimitaan.

Koulujen suunnitelmat päivitetään ja turvallisuuteen liittyviä harjoituksia järjestetään lukuvuosittain. Rehtori on vastuussa päivityksistä.

Koulun toimintatavat:

3. Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen

Seuraavassa valtakunnalliset osiot on kirjattu mustalla ja kuntakohtaiset punaisella

Yksilökohtaisella oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, oppilashuollon psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista oppilashuoltoa. Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista oppilashuoltoa ja niistä tehtävät yhteenvedot tuottavat tietoa myös yhteisöllisen oppilashuollon toteuttamiseen.

Vihdissä yksilökohtaiseen oppilashuoltoon kuuluu koulukuraattorin, psykologin ja kouluterveydenhuollon palveluita. Lisäksi yksittäisen oppilaan tai tietyn oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseen ja oppilashuollon palvelujen järjestämiseen liittyvissä asioissa kootaan tapauskohtaisesti monialainen asiantuntijaryhmä. (Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestäminen on kuvattu kunnan opetussuunnitelmassa luvussa 5.4.3)

Yksilökohtaisen oppilashuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeätä on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä oppilashuollon tuen rakentamisessa että koulun arjessa.

Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Vuorovaikutus on avointa,

kunnioittavaa ja luottamuksellista. Työ järjestetään niin, että oppilas voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Oppilashuoltotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Asian käsittely yksittäisen oppilaan tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuu oppilaan tai tarvittaessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella asian käsittelyyn voi osallistua tarvittavia oppilashuollon yhteistyötahoja tai oppilaan läheisiä. Ryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa oppilaan asiassa tarpeellisiksi katsomiltaan asiantuntijoilta.

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan oppilashuoltokertomus. (oppilashuoltokertomuksen oppilas- ja opiskelijahuoltolain edellyttämät asiat on kuvattu opetussuunnitelman luvussa 5.4.3)

Paikallisessa oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan yksilökohtaisen oppilashuollon kokonaisuus, josta ilmenee

- yksilökohtaisen oppilashuollonjärjestäminen lapsen ja nuoren kehityksen, hyvinvoinnin ja oppimisen seuraamiseksi ja edistämiseksi sekä yksilöllisen tuen toteutumiseksi

Opiskelijan yksilökohtaiseen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat *välttämättömiä* yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi.

Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle *oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot*.

1.8.2014 voimaan tuleva laki ei vaikuta oppilaan perusopetuslain mukaisiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin osallistua järjestettävään opetukseen. Kurinpito koulussa ja oppilaan opetuksen ja koulunkäynnin tuki sekä niihin liittyvä päätöksenteko ja moniammatillinen yhteistyö ovat osa opetuksen järjestämistä, eikä näin ollen osa vapaaehtoista yksilökohtaista oppilashuoltoa.

- yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa
Koululta ollaan yhteydessä huoltajiin ennen laajoja terveystarkastuksia ja lisäksi silloin kun oppilaan terveydentilasta ollaan huolissaan. Opetuksen järjestämisen kannalta tärkeä tieto voidaan siirtää terveydenhoitajalle/psykologille/ lääkäriille myös ilman huoltajan suostumusta.
- oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa, *Ohjeet lääkehoidon antamisesta ovat henkilöstölle kunnan Intrassa, erityisruokavalion tilaaminen -> ohjeistus kunnan nettisivuilla www.vihti.fi/palvelut/ruoka_ ja _siivouspalvelut*
- yhteistyö tehostetun ja erityisen tuen, joustavan perusopetuksen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä

Perusopetuslain mukainen kolmiportainen tuki (yleinen, tehostettu ja erityinen) käsitellään moniammatillisesti oppilashuollon kanssa. Vihtin kouluissa käsittelyssä on

mukana opetushenkilökunnan lisäksi usein psykologi tai terveydenhoitaja, joissakin tapauksissa lääkäri. Kuraattorit kuuluvat Vihdissä koulun henkilökuntaan. Kolmiportaisen tuen käsittelyssä käytetään myös asiantuntijoiden välistä konsultaatiota. (yhteistyö kolmiportaisessa tuen yhteydessä on kuvattu tarkemmin Vihdin kunnan opetussuunnitelman luvuissa 4 ja 5)

- oppilashuollon tuki kurinpitorangeistuksen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Kurinpito, säännöt ja valvonta muodostavat vain yhden osa-alueen moninaisista koulurauhaan vaikuttavista tekijöistä. Koulurauhaa lisätään yhteisöllisyyttä ja oppilaiden osallistumista vahvistamalla; vuorovaikutus sekä oppilaiden, opettajien ja vanhempien välinen luottamus ovat avaintekijöitä, kun viihtyisää ja rauhallista arkea kouluissa rakennetaan.

Kurinpidollisia menettelytapoja:

- Kasvatuskeskustelu on ensisijainen keino puuttua oppilaan häiritsevään ja epäasialliseen käyttäytymiseen, se kirjataan ja siitä ilmoitetaan myös huoltajalle
- On tärkeää, että opettajat ottavat mahdollisimman varhaisessa vaiheessa esille huolensa tuen tarpeessa olevasta oppilaasta. Näin oppilasta voidaan tukea varhaisessa vaiheessa ja koota monialainen asiantuntijaryhmä
- Huoltajalle varataan mahdollisuus osallistua lapsensa asioiden käsittelyyn, mikäli se on asian käsittelyn kannalta perusteltua

- Luokasta poistaminen: Oppilasryhmän oikeuksien turvaamiseksi oppilas voidaan poistaa oppitunnilta. Oppilas voidaan siirtää toiseen opetusryhmään, rehtorin kansliaan, erityisopettajan opetustilaan tai luokahuoneen ulkopuolelle. Oppilasta ei jätetä ilman valvontaa. Luokasta poistamisesta seuraa merkintä wilmaan
- Jälki-istunto: Jälki-istunnon toteuttamistavasta on säädetty aiempaa tarkemmin, muun muassa kirjallisten ja suullisten tehtävien ja harjoitusten teettäminen on mahdollista
- Rehtorilla tai koulun opettajalla on oikeus ottaa haltuunsa kielletty, turvallisuutta vaarantava tai opetusta häiritsevä esine tai aine.
 - Rehtorin antama kirjallinen varoitus
 - Määräaikainen koulusta erottaminen

Mikäli oppilaalle kertyy runsaasti kurinpitotoimia, oppilasta autetaan oppilashuollollisin toimin.

Koulun yhteisöllisessä oppilashuollossa sovittuja käytänteitä:

- asiantuntijaryhmän kokoaminen ja suostumuksen hankkiminen sekä ryhmän yhtenäiset menettelytavat yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelyssä,
- oppilashuoltokertomusten laatiminen ja säilytys sekä
- yhteistyö koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi

(tarkemmat kuvaukset näistä ovat kunnan opetussuunnitelmassa, Vihdin oppilashuollon käsikirjassa sekä Kriisi- ja turvallisuussuunnitelmassa)

4. Oppilashuollon yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

Oppilashuoltoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan oppilashuollon toimintatavat oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistämiseksi sekä yhteistyön järjestämiseksi. Suunnitelmassa kuvataan

- oppilaan ja huoltajan osallisuus yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa sekä
- yhteisöllisen ja yksilökohtaisen oppilashuollon periaatteista ja menettelytavoista tiedottaminen oppilaille, huoltajille ja yhteistyötahoille

Oppilaille ja heidän huoltajilleen annetaan tieto käytettävissä olevasta oppilashuollosta ja heitä ohjataan hakemaan tarvitsemiaan oppilashuollon palveluja. Oppilaan ja huoltajan osallisuus oppilashuollossa, suunnitelmallinen yhteistyö ja oppilashuollosta tiedottaminen lisää oppilashuollon tuntemusta ja edesauttaa palveluihin hakeutumista. Eri ammattiryhmiin kuuluvien työntekijöiden keskinäinen konsultaatio on tärkeä työmenetelmä oppilashuollossa.

Kokoukseen voidaan sovitusti huoltajan luvalla kutsua esimerkiksi lääkäri, poliisi tai iltapäivätoiminnanohjaaja. Monialainen oppilashuolto toimii aina yhteistyössä oppilaan huoltajien kanssa.

Koululla toimii monialainen yhteisöllinen oppilashuoltoryhmä, jota johtaa rehtori. Ryhmä vastaa koulun oppilashuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista käytettävissä olevien resurssien puitteissa.

Henkilöstö perehdytetään ajantasaiseen oppilashuollon järjestämistä koskevaan suunnitelmaan lukuvuosittain. Oppilaat ja huoltajat saavat tietoa oppilashuollon palveluista koulun henkilökunnalta. Oppilashuollon järjestämisestä sekä tavoitteista löytyy

tietoa kunnan opetussuunnitelmasta ja koulun toimintasuunnitelmasta. Lisäksi oppilashuoltotyöstä tiedotetaan tarpeen mukaan vanhempainilloissa, huoltajapalaverissa ja sähköisen wilma –järjestelmän kautta.

Koulun toimintatavat:

(mm. tiedottaminen, oppilaiden ja huoltajien osallistaminen)

Sivistystoimi vastaa muiden yhteistyökumppaneiden informoimisesta verkostokokousten yhteydessä. Toimintaohjeet päivitetään tarpeen mukaan niin koulu- kuin kuntatasolla.

5. Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen

Opetuksen järjestäjä seuraa koulun oppilashuoltosuunnitelman toteutumista.

Oppilashuoltosuunnitelmassa kuvataan toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi. Näitä ovat seurannasta vastuussa oleva taho koulussa, seurattavat asiat ja käytettävät menetelmät tietojen kokoamiseksi sekä seurannan aikataulu. Lisäksi kuvataan seurantatietojen käsittely ja hyödyntäminen koulun oppilashuollon kehittämisessä sekä keskeisistä tuloksista tiedottaminen oppilaille, huoltajille ja tarvittaville yhteistyötahoille.

Oppilashuoltosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen on osa opetuksen järjestäjän omavalvontaa koskevaa tehtävää. Opetuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen oppilashuoltopalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa oppilashuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta.

Opetushallitus ja Terveiden ja hyvinvoinnin laitos seuraavat yhteistyössä oppilas-/opiskeluhuollon toteutumista ja vaikuttavuutta valtakunnallisesti. Koulutuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä pyynnöstä toimitettava em. tahoille oppilas-/ opiskeluhuollon valtakunnallisessa arvioinnissa, kehittämisessä, tilastoinnissa ja seurannassa tarvittavat tiedot.

Koulut arvioivat säännöllisesti oppilashuoltotyön toteutumista oman koulunsa osalta koulun yhteisöllisen oppilashuoltoryhmän kokouksissa sekä keväisin toteutettavassa koulun toiminnan arviointitilaisuudessa, jonka tulokset esitetään kasvatus- ja koulutuslautakunnalle kesäkuussa. Alueellisissa monialaisissa oppilashuoltoryhmissä

seurataan oppilashuollon toteutumista alueellisesti Vihdin kunnan sisällä.

Oppilashuoltoryhmien työtä ohjaa oppilashuoltoon laadittu vuosikello. Lasten- ja nuorten hyvinvointityöryhmä, joka on monialainen oppilashuollon johtoryhmä, arvioi koko Karviaisen toimialueella tapahtuvaa oppilashuoltotyötä. Säännöllisesti toteutettavat kouluterveyskyselyt ja hyvinvointiselvitykset antavat arvokasta tietoa oppilashuoltotyön suunnittelun pohjaksi.

Koulun toimenpiteet suunnitelman toteuttamiseksi ja seuraamiseksi:

(mm. kuluvan lukuvuoden seurattavat asiat, käytettävät menetelmät, aikataulu, oppilashuoltotyöhön liittyvät toimenpiteet, vastuussa olevat henkilöt, tiedottaminen oppilaille/ huoltajille/ tarvittaville tahoille)